

Vragen en antwoorden Afrikaanse paardenpest

Wat is Afrikaanse paardenpest?

Afrikaanse paardenpest is een ernstige virusziekte bij paarden en paardachtigen die wordt overgebracht door knutten. Door eerst een besmet paard en daarna een ander paard te bijten, verspreidt het insect het virus. De kans dat een paard aan Afrikaanse paardenpest overlijdt is heel groot: 70 tot 95% van de besmette paarden sterft binnen 10 dagen.

Ook pony's, (muil)ezels, zebra's en muildieren kunnen de ziekte krijgen. Ezels worden er minder ziek van dan paarden en zebra's vertonen helemaal geen verschijnselen, maar via knutten kunnen zij de ziekte wel verspreiden.

De ziekte komt voornamelijk voor in Afrika, maar door illegaal transport van besmette dieren of doordat insecten de ziekte verspreiden, bestaat er een kans dat de ziekte ook in Europa uitbreekt. Mocht de ziekte ooit Nederland treffen, dan heeft een uitbraak grote emotionele, maatschappelijke en economische gevolgen. Via de knutten kan de ziekte zich snel verspreiden.

Paardenhouders en dierenartsen moeten bij (een verdenking van) de ziekte dan ook meteen melden bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA): 045-5354232. De overheid is verplicht de ziekte te bestrijden: binnen de Europese Unie zijn hiervoor richtlijnen opgesteld (92/35/EEC). De maatregelen moeten de kans verkleinen dat de ziekte de hele sector treft.

Kunnen mensen Afrikaanse paardenpest krijgen?

Nee, de ziekte is niet gevaarlijk voor mensen.

Waarom herken ik de ziekte?

Een paard met paardenpest krijgt allereerst koorts. Dan zijn er 3 mogelijkheden.

Bij de longvorm laat het paard bij acute koorts het hoofd hangen, met de voorbenen uit elkaar. Het heeft ademhalingsmoeilijkheden: de neusvleugels bewegen bij het ademen, het ademt snel en geforceerd. Het paard hoest en zweet. Uiteindelijk komt er schuim uit de neus en sterft het paard.

Bij de hartvorm krijgt het paard na 3 tot 6 dagen koorts problemen met de bloedsomloop. Verder vallen in het beginstadium de vochtophopingen in de kuiltjes boven de ogen en in de oogleden op. Daarna zwelt het hele hoofd, de hals en de schouder (de benen zwellen niet). Uiteindelijk sterft het paard.

De gemengde vorm is een combinatie van long- en hartvorm. Meestal begint deze vorm met de symptomen van de hartvorm.

Wat gebeurt er tijdens de crisisoefening Sleipnir?

Bestrijden doe je samen.

De afgelopen maanden zijn er door de overheid, de Sectorraad paarden (SRP) en betrokken sectororganisaties in enkele werkbijeenkomsten mogelijke dilemma's verkend. Deze dilemma's zijn samen met het concept beleidsdraaiboek de basis voor de crisisoefening Sleipnir op 26 juni 2012. Dan oefent het ministerie van EL&I samen met de paardensector de bestrijding van een mogelijke uitbraak van Afrikaanse paardenpest.

Doel is:

1. het versterken van de samenwerking tussen de paardensector en het ministerie van EL&I en het beoefenen van zowel de EL&I-crisisorganisatie als het communicatieaspect van Afrikaanse paardenpest.

2. elkaar en elkaars werkwijze en procedures leren kennen bij een (dreigende) uitbraak van Afrikaanse paardenpest in Nederland.

In september bespreken de overheid, de SRP en betrokken sectororganisaties wat zij geleerd hebben van de crisisoefening Sleipnir. Mede op basis daarvan zal het ministerie bekijken of het draaiboek moet en kan worden herzien.

Ook de paardensector gebruikt de oefening om zich voor te bereiden op de aanpak van een mogelijke uitbraak van paardenpest.

Hoe kan een paard met Afrikaanse paardenpest genezen?

De kans dat een paard Afrikaanse paardenpest overleeft, is vrij klein: 70 tot 95% van de besmette paarden sterft binnen 10 dagen. Het paard kan erg lijden en het is dan wellicht beter om het uit zijn lijden te verlossen.

De belangrijkste maatregel is daarom te voorkomen dat een paard besmet raakt door middel van vectorwerende maatregelen en vaccinatie. Het vaccin dat in Zuid Afrika gebruikt wordt, is echter niet zonder risico. Op dit moment worden in opdracht van de Nederlandse overheid twee veiligere serums ontwikkeld.

Wat kan ik nu al doen om te voorkomen dat mijn paarden Afrikaanse paardenpest krijgt?

U kunt voorkomen dat er besmette knutten of paarden uit een risicoland (een land waar Afrikaanse paardenpest heerst of heeft geheerst) in Nederland komen. U bent verplicht alle paarden, ezels en zebra's die geïmporteerd worden uit een risicoland te laten onderzoeken en een periode in quarantaine onder te brengen. U vindt de specifieke eisen per land op www.NVWA.nl

Wees vooral met competitiepaarden, die op veel verschillende plaatsen komen, altijd alert op ziekteverschijnselen en raadpleeg bij twijfel zo spoedig mogelijk een dierenarts.

U dient ervoor te zorgen dat uw paard te identificeren is via een paardenpaspoort met bijbehorende chip. Zorg dat die gegevens actueel en correct beschikbaar zijn. Wanneer alle paarden snel traceerbaar zijn, kan de ziekte sneller bestreden en is het gevaar kleiner dat de ziekte de hele sector treft.

Wat gebeurt er wanneer een paardenhouder of dierenarts een verdenking van Afrikaanse paardenpest bij de NVWA meldt?

Wanneer een paardenhouder of dierenarts vermoedt dat een paard Afrikaanse paardenpest heeft, moet zij dit melden bij de NVWA: 045-5354232. De NVWA start een officieel onderzoek. Er wordt bloed afgenomen en het Centraal Veterinair Instituut stelt vast of er sprake is van Afrikaanse paardenpest.

In deze periode wordt het bedrijf of de stal geblokkeerd en mogen er geen dieren van of naar de houderij vervoerd worden. De NVWA controleert de maatregelen.

Wat gebeurt er wanneer een uitbraak van Afrikaanse paardenpest is vastgesteld?

Bij een uitbraak van Afrikaanse paardenpest komt direct een crisisorganisatie op gang.

In een gebied met een straal van 20 km rond de besmette stalhouderij, worden alle paarden gevaccineerd en mogen ze hun stal niet verlaten. In een beschermings- en toezichtgebied daaromheen (straal van 150 km) mogen paarden hun houderij niet verlaten. Alle betrokkenen moeten de benodigde maatregelen nemen om knutten te weren en verdere verspreiding te voorkomen.

Worden paarden preventief geëuthanaseerd?

Nee, paarden worden niet preventief geëuthanaseerd. Paarden waarbij Afrikaanse paardenpest is vastgesteld, moeten wel geëuthanaseerd worden, omdat ze een risico vormen voor de verdere verspreiding van het virus en omdat de ziekte een verschrikkelijke lijdensweg voor het dier is en de kans op herstel zeer gering. Ook uit dierenwelzijnsoverwegingen is het daarom te adviseren het paard in te laten slapen.